

Лекція №3. Види взаємодії комп'ютер-студент-викладач

Проектування хмаро орієнтованого навчального середовища (ХОНС) неможливе без побудови моделі взаємодії студентів та викладачів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі.

У своїй праці [160] С. Г. Литвинова розглядає компонентну модель ХОНС загальноосвітнього навчального закладу, А. М. Стрюк та М.В. Рассовицька розглядають узагальнену модель взаємодії викладачів та студентів у хмарному середовищі. Також варто зазначити, що взаємодію учасників навчально-виховного процесу у своїх працях ще розглядають й такі дослідники, як: Д. Гарисон (D. Garrison) [323], М. О. Олімова [203] та К. М. Рибак [222]. Зокрема, Ю. Ю. Дюлічева розглядає схему взаємодії викладачів і студентів при використанні хмари у навчальному процесі ЗВО [116].

Саме тому розглянемо модель взаємодії учасників навчального процесу у хмаро орієнтованому навчальному середовищі, що представлена на рис. 1.

Рис.1. Модель взаємодії студентів та викладачів у хмаро орієнтованому навчальному середовищі

Розглядаючи взаємодію учасників навчального процесу у хмаро орієнтованому навчальному середовищі, варто насамперед визначитись із суб'єктами взаємодії. У нашому випадку суб'єктами взаємодії виступають студент, викладач, а також науковий керівник.

Одразу варто зазначити, що наукового керівника виділено окремим суб'єктом через те, що навчальними планами закладів вищої освіти передбачено такі види роботи, як написання курсових та дипломних проектів (робіт), в написанні яких науковий керівник приймає головну роль.

Суб'єкти взаємодії визначають ланки взаємодії у ХОНС, до яких варто віднести: студент-студент, студент-викладач, викладач-студент-

студенти, студент-науковий керівник. Відмітимо, що взаємодія викладач-студент-студенти є однією з визначальних у навчальному процесі. Адже саме від неї залежать міжособистісні взаємини не лише студентів, а й студентів з викладачем.

Різні ланки взаємодії охоплюють різні види та форми взаємодії. Зокрема, виділено такі види взаємодії: індивідуальна діяльність, взаємодія у групах, що поділяється на взаємодію у підгрупах та взаємодія у парі.

У ХОНС студенти самостійно виконують завдання (індивідуальна робота), виконують спільні проекти, обговорюють проблеми (взаємодія у парах, підгрупах), використовують процес взаємонавчання (взаємодія у парах, підгрупах, групах), спілкуються з зареєстрованими суб'єктами ХОНС (взаємодія у групах).

До основних форм взаємодії суб'єктів навчального процесу у ХОНС можна віднести: інформування, консультації, обговорення, співпраця, вебінар, отримання навчальних матеріалів, оцінювання знань, спілкування у групах. Форми та види взаємодії між собою тісно пов'язані.

Так, викладач у ХОНС має змогу інформувати студентів про певну подію, засобами додавання новин та подій календаря, відповідно студенти можуть планувати свій час разом із подіями календаря, а також будуть поінформовані терміновими новинами, які розмістить викладач для певної підгрупи чи групи студентів. Зокрема, науковий керівник може поінформувати студентів проблемної групи про позачергове засідання тощо.

За допомогою консультацій студент може отримати відповіді на запитання, що його цікавлять чи то у викладача з певного предмету чи то у наукового керівника з написання статті чи курсового (дипломного) проекту.

Також важливою формою взаємодії є обговорення, де студенти і викладач (науковий керівник) є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. За допомогою обговорення виникає дискусія, що породжує

формування власної думки та можливість відстоювати її у підгрупі, групі чи колективі. Це тісно пов'язане з такою формою, як спілкування у групах. Спілкуватись студенти можуть через листування, чати.

У процесі виконання лабораторних робіт у студентів досить часто виникає потреба у допомозі одногрупників, викладачів. У цьому випадку співпраця є вигідним рішенням. При співпраці у студентів розвиваються такі особисті якості, як уміння працювати у колективі, товариськість тощо.

Для проведення он-лайн семінарів для проблемних груп у ХОНС використовується така форма взаємодії як вебінар. Це є досить корисна можливість у період канікул.

Для успішного засвоєння матеріалу присутня можливість отримання навчальних матеріалів (лекції, теоретичні відомості, література тощо). Це є також форма навчальної взаємодії, без якої не можливий навчальний процес загалом.

Оцінювання знань – це така форма взаємодії суб'єктів ХОНС, без якого не можливий процес навчання. Саме тому у ХОНС передбачена така форма взаємодії для подальшого занесення у електронний журнал і виведення рейтингу з певного предмету.

Зазначимо, що основними засобами комунікації є: діалог, "мозкова атака", дискусія, диспут, дебати, а їх застосування перетворює навчальний процес з використанням ХОНС у взаємонавчання, де студент та викладач є рівноправними суб'єктами навчання.

Список рекомендованих джерел:

1. Дюлічева Ю. Ю. Упровадження хмарних технологій в освіту: проблеми та перспективи. *Інформаційні технології в освіті*. №14. 2013. С. 58–64.
2. Литвинова С. Г. Компонентна модель хмаро орієнтованого навчального середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету* : Серія "Педагогіка. Соціальна робота". № 35. Ужгород, 2015. С. 99-106.
3. Олімова М. О. Мережева освіта як інновація в сучасному управлінні. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Вип. 44. 2009. С. 131-134.
4. Рибак К. М. Мережева взаємодія вчителів інформатики та математики з питань методики викладання предметів. Харків, 2011. 102 с.
5. Стрюк А. М., Рассовицька М. В. Система хмаро орієнтованих засобів навчання як елемент інформаційного освітньо-наукового середовища ВНЗ [Електронний ресурс] *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. №4 (42). С. 150-158. URL : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1087/829>. (дата звернення: 10.01.2015)
6. Garrison D. R. Online collaboration principles. *University of Calgary*. Vol. 10. Issue 1. 2006. P. 25-34.